

Pożyczki i kredyty - jak i kiedy powstały? Krótka historia pożyczek

data aktualizacji: 2022.05.26

Geneza powstania usług finansowych jest bezpośrednio związana z momentem gdy zaczęto stosować pieniądze jako środek płatniczy. Wcześniej pożyczanie dotyczyło przedmiotów i różnych produktów jednak dopiero wynalezienie pieniędzy i powszechne ich używaniu umożliwiło wyodrębnienie się usług jakie dziś określamy mianem pożyczek i kredytów. Czyli jak zaczęła się światowa historia pieniądza i pożyczek?

Artykuł został przygotowany przez ekspertów z firmy Eden Finance, więcej o usługach firmy dla mieszkańców Warszawy znaleźć można na stronie: <https://edenfinance.pl/pozyczka-ekspresowa-warszawa.html> .

Jak powstał pieniądz?

Historia pożyczania zbiegła się w czasie z historią pojawienia się pieniądza. Im więcej osób ich używało tym bardziej powszechne stawało się również pożyczanie, a branża finansowa się rozwijała. Wcześniej rozwijający się handel opierał się na zasadzie barteru, czyli wymiany towar za towar lub towar za usługę. Jednak taki przelicznik często był niesprawiedliwy gdyż trudno było tu ujednoczyć i ustawić zależność wartości danych produktów między sobą. Bywało, że transakcje realizowane były na szkodę jednej ze stron. Dlatego potrzebny był uniwersalny środek płatniczy , taki jak pieniądz pierwotny. Były nim cenne na ówczesne czasy produkty, które łatwo można było gromadzić, były

trwale i podzielne w sposób ułatwiający wymianę handlową. Na początku były to sól, futra, zboża i kadzidła. Dopiero później zaczęto stosować metale, które wybrano ze względu na trwałość oraz łatwość podziału i pewnie dlatego monety ciągle funkcjonują jako forma płatności.

Kto wynalazł pieniądze? Dane historyczne donoszą, że jako pierwsi pieniądze w formie monet używali Fenicjanie, czyli starożytny lud słynący z działalności kupieckiej, który żył w basenie Morza Śródziemnego.

Na powstanie pierwszych banków trzeba było jednak długo poczekać. Dopiero w średniowieczu bankierzy oferowali pierwsze usługi finansowe umożliwiając wpłacanie pieniędzy w jednym miejscu i wypłacanie ich w innym na podstawie kwitu depozytowego. Z kolei pierwszy bank powstał w 1156 roku w Wenecji, czym zapoczątkował rozwój usług i instytucji bankowych udzielających m.in. kredytów.

Rozpowszechnienie kredytów i pożyczek w średniowieczu

Choć Wenecja była miastem, gdzie historia dopatruje się początków bankowości to również w innych miejscach w Europie pojawiały się podobne inicjatywy. Nawet znany filozof św Tomasz z Akwinu rozprawiał o kredycie w swoich refleksjach. Święty dopuszczał zajmowanie się pożyczkami i handlem przez chrześcijan, o ile uzyskiwali godziwy zysk, nierujnujący klienta.

Jak wyglądały pierwsze pożyczki?

Wymiana towarów istnieje właściwie od zawsze. Ludzie pożyczali sobie różne dobra, oczekując w zamian produktów o równoważnej wartości. Pożyczka rzeczowa była wykorzystywana do pozyskiwania najróżniejszych dóbr: od produktów spożywczych i przedmiotów codziennego użytku po niewolników i zwierzęta. Taka forma pożyczania funkcjonowała zanim powszechnym środkiem płatniczym stały się pieniądze w formie kruszców, monet czy banknotów jeszcze nie istniały. Pożyczkodawca przekazywał do dyspozycji innej osoby dany towar na określony czas, zaś pożyczający zobowiązywał się oddać go z nawiązką. Owa nawiązka odpowiadała współczesnemu oprocentowaniu/prowizji pożyczek i kredytów. Wysokość wynagrodzenia podlegała negocjacom i była wspólnie ustalana między stronami transakcji. Poza tym ustalenia mogły obejmować też sankcje, które groziły nierzetelnym pożyczkobiorcom za brak zwrotu pożyczki w ustalonym terminie. Nieuregulowanie długów mogło skutkować skazaniem dłużnika na niewolnictwo, wówczas niewolnik był zobowiązany wykonywać na rzecz wierzyciela określone prace, by zaspokoić jego roszczenia.

W momencie, gdy zaczęto posługiwać się monetami jako środkiem płatniczym zaczęto pożyczać pieniądze i też robiono to na ściśle określonych zasadach. Na przykład w starożytnym Rzymie pożyczki gotówkowe (pieniężne) musiały być zwrócone w wyznaczonych terminach w wysokości przekraczającej pożyczoną kwotę (uwzględniały koszt uzyskania pożyczki).

Rozwój bankowości rozkwitał w Cesarstwie Rzymskim, gdzie pożyczek w kruszczach, czyli w złocie, srebrze lub w kamieniach szlachetnych udzielali biedniejszym ludziom arystokraci i lichwiarze oraz rozwijające swoją działalność banki. Upadek cesarstwa miał negatywny wpływ na rozwój bankowości, która w okresie średniowiecza trwała w fazie stagnacji.

Dopiero wiek XII i wyprawy krzyżowe przyczyniły się do popularyzacji pożyczek i kredytów, choć europejskie banki pręźnie zaczęły działać około 100 lat później. Szczególną rolę w rozpowszechnieniu pożyczek bankowych odegrał bank w Amsterdamie, w Holandii, który pożyczał pieniądze innym państwom na pokrycie deficytów budżetowych. Z kolei kredyt inwestycyjne przeznaczone na rozwój przedsiębiorstw udzielane były w czasach rewolucji przemysłowej przez

instytucje finansowe w Anglii.

W ten sposób powstawały pożyczki i kredyty, aby w kolejnych wiekach przyjąć obecny kształt i rozmiar. Aktualnie w Polsce funkcjonuje kilkanaście banków i dziesiątki, jak nie setki pozabankowych firm pożyczkowych, a około 40% Polaków posiada aktywny kredyt do spłaty. Branża finansowa jest bardzo rozwinięta i oferuje szeroki zakres produktów finansowych, w tym pożyczki przez internet, pożyczki do domu, kredyty hipoteczne i inwestycyjne.

Źródło: <https://haloursynow.pl/artykuly/pozyczki-i-kredyty-jak-i-kiedy-powstaly-krotka-historia-pozyczek,20052.htm>